**Parlaimint na hEorpa**
2024-2029

*An Coiste um Chearta na mBan agus um Chomhionannas Inscne*

**2025/2085(INI)**

17.6.2025

# DRÉACHT-TUAIRIM

ón gCoiste um Chearta na mBan agus um Chomhionannas Inscne

chuig an gCoiste um Fhorbairt

maidir le cabhair dhaonnúil tráth il-ghéarchéime – ag athdhearbhú ár bprionsabal chun freagairt níos éifeachtaí agus níos uaillmhianaí a thabhairt ar ghéarchéimeanna daonnúla
(2025/2085(INI))

Rapóirtéir don tuairim: Lina Gálvez

## LEASUITHE

Cuireann an Coiste um Chearta na mBan agus um Chomhionannas Inscne in iúl don Choiste um Fhorbairt, mar an coiste atá freagrach, an méid seo a leanas :

**Leasú 1**

**Tairiscint i gcomhair rúin**
**Lua 5 a (nua)**

| *Tairiscint i gcomhair rúin* | *Leasú* |
|---|---|
| | ***– ag féachaint do Phlean Gníomhaíochta III AE maidir le hInscne (GAP III) do 2021-2025,*** |

Or. en

**Leasú 2**

**Tairiscint i gcomhair rúin**
**Aithris A a (nua)**

| *Tairiscint i gcomhair rúin* | *Leasú* |
|---|---|
| | ***A a. de bhrí go bhfuil neamhionannais inscne thromchúiseacha roimh mhná agus cailíní atá ina gcónaí i gcomhthéacsanna cabhrach daonnúla, amhail rochtain theoranta ar acmhainní, lena n-áirítear bia, easpa oideachais, oibre agus cearta sláinte gnéis agus atáirgthe, agus baol níos mó foréigin inscnebhunaithe;*** |

Or. en

**Leasú 3**

**Tairiscint i gcomhair rúin**
**Aithris B a (nua)**

| *Tairiscint i gcomhair rúin* | *Leasú* |
|---|---|
| | ***B a. de bhrí go dtagraíonn il-ghéarchéim do shraith géarchéimeanna*** |

***casta agus idirnasctha a tharlaíonn ag an am céanna[1a]; de bhrí go ndéanann an bhochtaineacht, foréigean gnéasach, géarchéimeanna daonnúla, an t-athrú aeráide, coinbhleachtaí, antoisceachas, sceimhlitheoireacht, cogaí agus ganntanais bhia difear díréireach do mhná agus do chailíní ar fud an domhain; de bhrí go bhfágann sé sin go bhfuil leanaí níos leochailí freisin;***

---

[1a] ***https://policy-lab.ec.europa.eu/news/unraveling-polycrisis-foresight-and-innovation-2025-03-26_en.***

Or. en

**Leasú 4**

**Tairiscint i gcomhair rúin**
**Aithris B b (nua)**

| *Tairiscint i gcomhair rúin* | *Leasú* |
|---|---|
| | ***B b. de bhrí gur sárú ar chearta an duine é foréigean in aghaidh na mban d'aon chineál (foréigean fisiciúil, gnéasach, síceolaíoch, eacnamaíoch nó cibearfhoréigean), gur cineál tromchúiseach idirdhealaithe in aghaidh na mban é agus go bhfuil sé ar cheann de na príomhchonstaicí ar chomhionannas inscne a bhaint amach;*** |

Or. en

**Leasú 5**

**Tairiscint i gcomhair rúin**
**Aithris B c (nua)**

| *Tairiscint i gcomhair rúin* | *Leasú* |
|---|---|
| | ***B c. de bhrí gur chuir reo maoinithe na Stát Aontaithe isteach go mór ar*** |

***iarrachtaí daonnúla, rud a chuir bac ar chur chun feidhme tionscadal, ar sholáthar foirne agus ar an gcumas tacú le mná agus cailíní, a raibh tionchar diúltach ar leith aige ar rannpháirtíocht na mban sa fhreagairt dhaonnúil; de bhrí go sábhálann infheistíocht i gcomhionannas inscne beathaí i suíomhanna daonnúla; de bhrí go bhfuil fianaise ann go dtugann clársceidealú daonnúil inscne-fhreagrúil torthaí arda, eadhon USD 8 in aghaidh gach USD 1 a infheistítear***[1a]***;***

---

1a

***https://www.unwomen.org/en/articles/facts-and-figures/facts-and-figures-humanitarian-action.***

Or. en

**Leasú 6**

**Tairiscint i gcomhair rúin**
**Aithris B d (nua)**

| *Tairiscint i gcomhair rúin* | *Leasú* |
|---|---|
| | ***B d. de bhrí go bhfuil eagraíochtaí áitiúla agus náisiúnta faoi stiúir na mban agus eagraíochtaí um chearta na mban – mar aon leis na mná agus na cailíní a dtacaíonn siad leo atá buailte ag an ngéarchéim – i measc na n-eagraíochtaí is mó atá buailte;*** |

Or. en

**Leasú 7**

**Tairiscint i gcomhair rúin**
**Aithris B e (nua)**

| *Tairiscint i gcomhair rúin* | *Leasú* |
|---|---|

***B e. de bhrí go bhfágann Straitéis Nua Sláinte Domhanda an Aontais, a ghlac an Coimisiún in 2022, gur colún bunriachtanach de bheartas seachtrach an Aontais í an tsláinte dhomhanda agus gur tosaíocht infheistíochta de chuid Global Gateway í;***

Or. en

**Leasú 8**

**Tairiscint i gcomhair rúin**
**Mír 1 a (nua)**

| *Tairiscint i gcomhair rúin* | *Leasú* |
|---|---|
| | ***1 a. á chur i bhfios gur minic a chuireann géarchéimeanna daonnúla leis an neamhionannas inscne atá ann cheana agus le noirm shóisialta idirdhealaitheacha, rud a chuireann teorainn bhreise le rochtain na mban agus na gcailíní ar sheirbhísí bunriachtanacha, le feidhmiú iomlán a gceart, agus le neamhspleáchas pearsanta;*** |

Or. en

**Leasú 9**

**Tairiscint i gcomhair rúin**
**Mír 1 b (nua)**

| *Tairiscint i gcomhair rúin* | *Leasú* |
|---|---|
| | ***1 b. á chur in iúl gur cúis bhuartha di an fhrithfhreagairt i gcoinne an chomhionannais inscne agus an chreata idirnáisiúnta um chearta an duine ina bhfuil sé mar aidhm mná agus cailíní i gcásanna leochaileacha nó imeallaithe a chosaint ar fud an domhain, lena n-áirítear daoine LADTIA+; á chur in iúl gur cúis bhuartha di marthanacht an*** |

***chleachtais faoina ndéantar ciorrú ball giniúna ban agus ag cur a mórbhróin in iúl do na híospartaigh;***

Or. en

**Leasú 10**

**Tairiscint i gcomhair rúin**
**Mír 1 c (nua)**

| *Tairiscint i gcomhair rúin* | *Leasú* |
|---|---|
| | ***1 c. á chur in iúl gur cúis bhuartha di go bhfuil sáruithe ar chearta an duine agus foréigean inscnebhunaithe fós forleathan i suíomhanna coinbhleachta, agus nach leor fós na hiarrachtaí chun cosc agus tacaíocht do mharthanóirí, agus rochtain ar an gceartas; á chur in iúl gur cúis bhuartha di, i measc seirbhísí atá ag laghdú, go bhfuil eagla ar eagraíochtaí atá faoi stiúir ban agus eagraíochtaí um chearta na mban nach dtabharfaí aghaidh ar fhoréigean inscnebhunaithe nó go rachadh sé i ndéine;*** |

Or. en

**Leasú 11**

**Tairiscint i gcomhair rúin**
**Mír 1 d (nua)**

| *Tairiscint i gcomhair rúin* | *Leasú* |
|---|---|
| | ***1 d. á chur i bhfios go láidir, i gcomhréir leis an dlí daonnúil idirnáisiúnta, go bhfuil an tAontas tiomanta go mbeidh rochtain gan bhac ag mná agus cailíní atá buailte ag géarchéimeanna daonnúla ar sheirbhísí cúraim sláinte atáirgthe agus máithreacha, mar chuid dá gceart cosanta ar chúram leighis bunriachtanach agus*** |

***dá gcomhtháthú cothrom i gcórais cúraim sláinte phríomhúil agus thánaistigh;***

Or. en

**Leasú 12**

**Tairiscint i gcomhair rúin**
**Mír 1 e (nua)**

| *Tairiscint i gcomhair rúin* | *Leasú* |
|---|---|
| | ***1 e. á iarraidh go ndéanfaí gníomhaíocht chomhordaithe fheabhsaithe agus infheistíocht shuntasach chun clúdach sláinte uilíoch a bhaint amach, go háirithe do dhaoine i staideanna leochaileacha, agus do phobail agus réigiúin leochaileacha, lena n-áirítear mionlaigh, mná agus cailíní, agus daoine faoi mhíchumas;*** |

Or. en

**Leasú 13**

**Tairiscint i gcomhair rúin**
**Mír 5 a (nua)**

| *Tairiscint i gcomhair rúin* | *Leasú* |
|---|---|
| | ***5 a. á chur in iúl gur geal léi go bhfuil méadú ag teacht ar an líon lártheagmhálaithe inscne agus go bhfuil siad á gcur ar bhonn foirmiúil, agus go bhfuil lártheagmhálaithe inscne ag 99 % de thoscaireachtaí an Aontais agus ag 87 % de sheirbhísí ceanncheathrún anois; á chur i bhfios go gcuidíonn pointí fócasacha daonnúla inscne-aoise le fócas a choinneáil ar fhoréigean inscnebhunaithe a chosc agus ar fhreagairt dó;*** |

Or. en

**Leasú 14**

**Tairiscint i gcomhair rúin**
**Mír 11 a (nua)**

| *Tairiscint i gcomhair rúin* | *Leasú* |
|---|---|
| | ***11 a. á iarraidh ar an gCoimisiún cistiú rialta, leordhónathach agus inbhuanaithe a áirithiú do chláir agus d'eagraíochtaí Eorpacha atá ag obair ar son an chomhionannais inscne agus chearta na mban, ós rud é go mbainfear an bonn go mór de rochtain ar sheirbhísí tarrthála arna soláthar ag eagraíochtaí atá faoi stiúir na mban agus eagraíochtaí um chearta na mban trí chúnamh a laghdú;*** |

Or. en

**Leasú 15**

**Tairiscint i gcomhair rúin**
**Mír 11 b (nua)**

| *Tairiscint i gcomhair rúin* | *Leasú* |
|---|---|
| | ***11 b. á chur in iúl gur oth léi gur tharraing USAID cistiú siar agus ag aithint an tionchair thubaistigh a bhí aige ar aidhm an phobail dhomhanda comhionannas inscne a bhaint amach agus gach bean agus cailín a chumhachtú;*** |

Or. en

**Leasú 16**

**Tairiscint i gcomhair rúin**
**Mír 12 a (nua)**

| *Tairiscint i gcomhair rúin* | *Leasú* |
|---|---|

***12 a. á chur i bhfáth, le linn géarchéimeanna daonnúla, go ndéanann cliseadh seirbhísí bunriachtanacha difear díréireach do mhná agus do chailíní, agus gur minic gurb iad a mbunriachtanais na chéad riachtanais nach gcomhlíontar, cé go mbítear ag dréim leis go líonfaidís bearnaí seirbhíse – mar shampla, trí fhreagrachtaí cúraim méadaithe a ghlacadh agus trí bhia agus uisce a dhaingniú;***

Or. en

**Leasú 17**

**Tairiscint i gcomhair rúin**
**Mír 12 b (nua)**

| *Tairiscint i gcomhair rúin* | *Leasú* |
|---|---|
| | ***12 b. á iarraidh go n-áiritheofaí go mbeidh rochtain leanúnach ag mná agus cailíní ar ioncam, ar bhia agus ar spásanna sábháilte, agus go n-aithneofaí go gcuireann neamhláithreacht na ngnéithe bunriachtanacha sin go mór leis an mbaol go mbeadh foréigean inscnebhunaithe, dúshaothrú agus cleachtais dhíobhálacha ann amhail luathphósadh, gnéas idirbheartaíochta agus imirce trí bhealaí neamhsháibháilte;*** |

Or. en

**Leasú 18**

**Tairiscint i gcomhair rúin**
**Mír 14 a (nua)**

| *Tairiscint i gcomhair rúin* | *Leasú* |
|---|---|
| | ***14 a. á iarraidh ar an gCoimisiún na comhpháirtíochtaí atá ann cheana le heagraíochtaí áitiúla faoi stiúir na mban agus eagraíochtaí áitiúla um chearta na*** |

***mban a choinneáil, agus, i gcás ina bhfuil athruithe riachtanach, cumarsáid thráthúil, thrédhearcach a áirithiú chun tacú le haistrithe díniteacha, díobháil a laghdú agus leanúnachas seirbhísí;***

Or. en

**Leasú 19**

**Tairiscint i gcomhair rúin**
**Mír 18 a (nua)**

| *Tairiscint i gcomhair rúin* | *Leasú* |
|---|---|
| | ***18 a. á mheabhrú nach mór don Aontas an nasc daonnúil agus forbartha a dhúnadh chun freagairt do thionchar na géarchéime agus na coinbhleachta ar na mic léinn is leochailí, amhail cailíní agus mná óga;*** |

Or. en

**Leasú 20**

**Tairiscint i gcomhair rúin**
**Mír 18 b (nua)**

| *Tairiscint i gcomhair rúin* | *Leasú* |
|---|---|
| | ***18 b. á athdhearbhú go ndírítear i straitéis sláinte domhanda an Aontais ar aghaidh a thabhairt ar bhunchúiseanna na drochshláinte, agus béim ar leith á leagan ar riachtanais agus ar chearta na mban, na leanaí agus na ndaoine óga, lena n-áirítear rochtain uilíoch ar shláinte agus ar chearta gnéis agus atáirgthe; á athdhearbhú gur príomhghné d'iarrachtaí faoisimh agus téarnaimh é rochtain na mban ar chúram sláinte agus ar thacaíocht shíceasóisialta a áirithiú agus gur tosaíocht é laistigh den nasc idir an daonnúlacht, an fhorbairt agus an tsíocháin;*** |

Or. en

**Leasú 21**

**Tairiscint i gcomhair rúin**
**Mír 19 a (nua)**

| *Tairiscint i gcomhair rúin* | *Leasú* |
|---|---|
| | ***19 a. á iarraidh ar an Aontas agus ar na Ballstáit tosaíocht a thabhairt do chur chun feidhme an chláir oibre maidir le Mná, an tSíocháin agus an tSlándáil, lena n-áiritheofar go ndéanfar cearta na mban agus gné na hinscne a chomhtháthú i ngnóthaí eachtracha agus slándála, i gcabhair dhaonnúil agus i gcomhar um fhorbairt; á thabhairt chun suntais a thábhachtaí atá sé plean gníomhaíochta an Aontais maidir le Mná, an tSíocháin agus an tSlándáil a athnuachan agus dul i ngleic go hoscailte le haon bhrú siar i gcoinne an chláir oibre sin ar fud an domhain***[1a]***;*** |
| | [1a] ***https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2025/772719/IUST_BRI(2025)769691_GA.pdf*** |

Or. en

**Leasú 22**

**Tairiscint i gcomhair rúin**
**Mír 21**

| *Tairiscint i gcomhair rúin* | *Leasú* |
|---|---|
| 21. á thabhairt chun suntais go bhfuil ról ríthábhachtach ag mná i suíomhanna daonnúla; á chur in iúl gur oth léi go bhfuil eagraíochtaí áitiúla faoi stiúir na mban i measc na n-eagraíochtaí is mó atá buailte ag na ciorruithe a rinneadh le déanaí ar chúnamh eachtrach, agus ag spreagadh | 21. á thabhairt chun suntais go bhfuil ról ríthábhachtach ag mná i suíomhanna daonnúla; á chur in iúl gur oth léi go bhfuil eagraíochtaí áitiúla faoi stiúir na mban i measc na n-eagraíochtaí is mó atá buailte ag na ciorruithe a rinneadh le déanaí ar chúnamh eachtrach, agus ag spreagadh |

rannpháirtíochta níos fearr leo i gclársceidealú daonnúil[7] ;

rannpháirtíochta níos fearr leo i gclársceidealú daonnúil[7]***; á thabhairt dá haire, agus é ina chúis aiféala di, go bhfuiltear ag dréim leis go ndúnfar beagnach leath (47 %) de na heagraíochtaí faoi stiúir na mban agus na n-eagraíochtaí ban a ndearnadh suirbhé orthu laistigh de 6 mhí má tá na leibhéil chistiúcháin reatha fós ann, agus go bhfuil níos mó ná aon trian (35 %) fós sáinnithe in éiginnteacht, nach bhfuil siad in ann a gcuid oibre a phleanáil ná a choinneáil ar bun, agus nach dtuairiscíonn ach 18 % díobh go bhfuil siad ag súil go mbeidh siad in ann leanúint de bheith oibríochtúil ar feadh níos mó ná bliain amháin***[7a]

[7] Mná na Náisiún Aontaithe, ‘Humanitarian funding cuts threaten women’s rights: What’s at stake and how to help’ [Cearta na mban i mbaol de bharr ciorruithe ar chistiú daonnúil: Cad atá i gceist agus conas cabhrú], 13 Bealtaine 2025, https://www.unwomen.org/en/articles/explainer/humanitarian-funding-cuts-threaten-womens-rights-whats-at-stake-and-how-to-help.

[7] UN Women, Humanitarian funding cuts threaten women’s rights: What’s at stake and how to help [Cearta na mban i mbaol de bharr ciorruithe ar chistiú daonnúil: Cad atá i gceist agus conas cabhrú], 13 Bealtaine 2025, https://www.unwomen.org/en/articles/explainer/humanitarian-funding-cuts-threaten-womens-rights-whats-at-stake-and-how-to-help.

[7a] ***https://www.unwomen.org/sites/default/files/2025-05/at-a-breaking-point-the-impact-of-foreign-aid-cuts-on-womens-organizations-in-humanitarian-crises-worldwide-en.pdf.***

Or. en